

2015
TILINPÄÄTÖS

LEMPÄÄLÄN VESI LIIKELAITOS TOIMINTAKERTOMUS 2015

Lempäälä 9.3.2016

Lempäälän Vesi-liikelaitos

1. Yleiskatsaus

Toisena toimintavuotenaan Lempäälän Vesi – liikelaitos onnistui hyvin vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin sekä johtokunnan asettamiin tavoitteisiin. Muun muassa vesijohtoverkoston laskuttamattoman veden määrä saatiin selkeästi aiempia vuosia alemmalle tasolle. Panostaminen vesihuoltoverkoston saneeraamiseen näkyi myös vähäisinä vesijohtovuotoina. Lempäälän yli 250 kilometrin vesijohtoverkostossa oli vuoden 2015 aikana vain 3 vuotoa.

Rakentaminen on Lempäälässä selvästi rauhoittunut huippuvuosista. Vuonna 2015 oli kuitenkin nähtävissä merkkejä piristymisestä, koska esimerkiksi vesihuollon liittymismaksutuotoissa päästiin yli budjetoidun summan. Vesihuoltoverkoston rakentamismäärä pysyi varsin maltillisella tasolla. Uusiin rakennettuihin linjaosuuksiin saatiin kuitenkin uusia liittymiä vähintään ennakoidusti.

Vuonna 2015 selvitettiin myös neljän vesiosuuskunnan yhdistämistä Lempäälän Vesi -liikelaitokseen, joista kahden kanssa asiat saatiin sovittua. Vaihmalan ja Miemolan vesihuolto-osuuskunnat yhdistetään 1.1.2016 alkaen Lempäälän Vesi -liikelaitokseen. Kahden muun kanssa (Säijänmaan vesiosuuskunta ja Ruotasjärven vesihuolto-osuuskunta) yhdistämisen selvittely jatkuu vielä vuonna 2016.

Vuoden 2015 aikana päivitettiin vedenjakelun ja jätevesiviemäröinnin toiminta-alueet. Loppuvuodesta 2015 otettiin käyttöön tietojärjestelmä (GWP-järjestelmä), jolla hallinnoidaan mm. pohjavedenottamoiden seurantatietoja.

Vesihuoltolain sekä maankäyttö- ja rakennuslain uudistamista koskevat lait astuivat voimaan syyskuun 2014 alussa. Keskeisiä vesihuoltolakiin tulleita muutoksia ovat säännökset häiriötilanteisiin varautumisesta, vesihuollon ja huleveden viemäröinnin eriyttämisestä kirjanpidossa, vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksesta ja vesihuollon tietojärjestelmästä. Kiinteistön liittämiselvöllisyyttä laitoksen verkostoon lievennettiin taajamien ulkopuolella. Maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään hulevesien kokonaishallinnasta. Kunnan tulee suunnitella hulevesien hallinta ja järjestää se asemakaava-alueella. Kunta voi myös periä hulevesien hallinnasta maksuja. Vuoden 2015 aikana Lempäälässä saatettiin hulevesien hallinnan asiat päätöksentekoon.

Vuoden 2015 aikana liikelaitoksessa on panostettu myös tiedottamiseen. Liikelaitoksen toimintaa esittelevää esitettä on jaettu mm. uusille asiakkaille. Lempäälän Vesi – liikelaitokselle vuonna 2014 avattuja facebook-sivuja ja twitter-tiliä on päivitetty. Samoin tekstiviestitiedottamiseen on panostettu. On kuitenkin muistettava, että aina löytyy parannettavaa jokaisella osa-alueella, mutta onneksi Lempäälän Vesi – liikelaitoksella on innokas ja itsensä kehittämistä haluava henkilöstö. Henkilöstön avulla Lempäälän Vesi – liikelaitos on valmis vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin, joita mm. uudistunut vesihuoltolaki tuo mukanaan.

Lempäälässä 31.12.2015

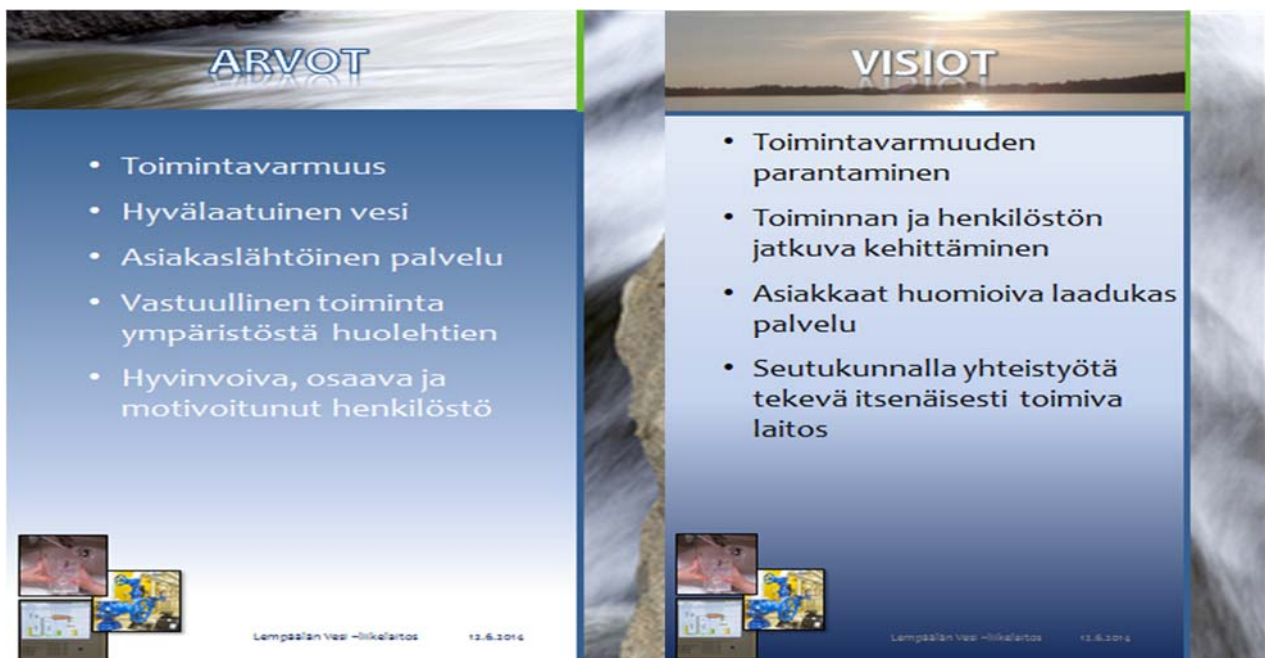
Toimitusjohtaja Lasse Sampakoski

2. Toiminta-ajatus, strategia ja organisaatio

Lempäälän Vesi – liikelaitoksen johtokunta vahvisti kokouksessaan 12.6.2014 Lempäälän Vesi – liikelaitoksen toiminta-ajatuksen ja strategian.

Kuva 1. Lempäälän Vesi –liikelaitoksen toiminta-ajatus

Kuva 2. Lempäälän Vesi – liikelaitoksen arvot ja visiot

Kunnanvaltuusto valitsi kokouksessaan 21.1.2015 § 12 Lempäälän Vesi -liikelaitoksen johtokuntaan toimikaudeksi 2015 - 2016 seuraavat jäsenet:

Jäsen	Henkilökohtainen varajäsen
Nurminen Mikko	Jokela Lea
Matintupa Annele	Hämäläinen-Ylikahri Maikki
Raatikainen Saana	Heinonen Ari
Hakala Heikki	Tolonen Kari
Niemi Veijo	Jakovuori Reijo

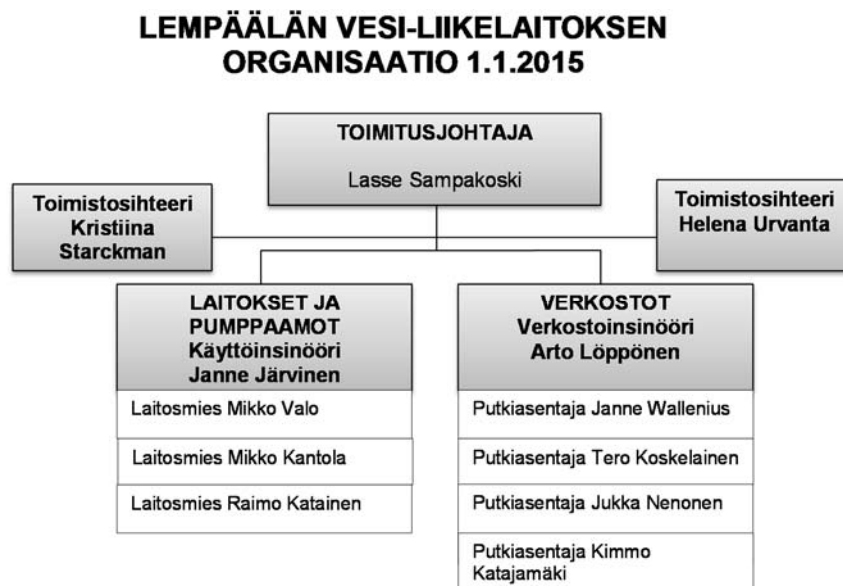
Kunnanvaltuusto valitsi yksimielisesti Lempäälän Vesi -liikelaitoksen puheenjohtajaksi Mikko Nurminen ja varapuheenjohtajaksi Annele Matintuvan. Lempäälän Vesi -liikelaitos siirtyi syksyllä 2015 ensimmäisenä toimielimenä Lempäälässä sähköiseen kokouskäytäntöön.

2.1. Henkilöstö

Lempäälän kunnan vesihuoltolaitoksen palveluksessa oli 11 vakinaista työntekijää ja yksi määräaikainen työntekijä vuoden 2015 lopussa. Tämän lisäksi lyhytaikaisia harjoittelijoita oli vuoden aikana kaksi kappaletta.

Henkilöstö pysyi samana koko vuoden. Kuvassa 1 on esitetty Lempäälän Vesi -liikelaitoksen organisaatiokaavio 1.1.2015 - 31.12.2015. Käyttöinsinöörin ja laitosmiesten vastuulla ovat jätevesipumppaamot, vedenottamot sekä raakavesilaitokset. Verkostoinsinöörin ja putkiasentajien vastuulla ovat verkostojen kunnossapitotyöt, liitosten tekemiset ja vesimittariasennukset ja pienet rakennuskohteet.

Koko laitoksen johdossa on toimitusjohtaja apunaan kaksi toimistosiihteeriä. Toinenkin toimistosiihteeri on päätetty vakinaistaa 1.1.2016 alkaen. Toisen toimistosiihteerin työpanosta (30 - 50 %) myytiin tekniselle toimelle vuonna 2015.

Kuva 3. Vesihuoltolaitoksen organisaatio 31.12.2015

3. Maksut ja taksat

Veden ja jäteveden käyttömaksut

Vesi €/ m3	Vesi €/ m3 (sis. ALV 24 %)	Jätevesi €/ m3	Jätevesi €/ m3 (sis. ALV 24 %)
1,47	1,82	2,10	2,60

Vesihuoltolaitoksen perusmaksut

Mittarikoko / mm	Vesi €/ kk (sis. ALV 24 %)	Jätevesi €/ kk (sis. ALV 24 %)	Hulevesi €/ kk (sis. ALV 24 %)
15-20 mm	4,23	4,85	1,53
21-40 mm	16,08	18,52	5,90
yli 40 mm	44,99	51,41	16,71

Mittarikoko / mm	Vesi €/ vuosi (sis. ALV 24 %)	Jätevesi €/ vuosi (sis. ALV 24 %)	Hulevesi €/ vuosi (sis. ALV 24 %)
15-20 mm	50,76	58,26	18,36
21-40 mm	192,96	222,24	70,80
yli 40 mm	539,84	616,92	200,52

Liittymismaksu

Liittymismaksuihin lisätään voimassa oleva arvonlisävero.

Vesihuoltolaitoksen liittymismaksu määräytyy kiinteistön käyttötarkoituksen, laajuuden ja palveluiden käytön perusteella seuraavasti:

$$L = k * A * p * yL$$

A = kiinteistöllä olevien rakennuslupien mukainen kerrosala

(Kiinteistöillä olemassa olevia rakennuksia, joiden käyttötarkoitus ei edellytä liittymistä verkostoon ja joiden rakennuslupa on myönnetty ennen 1.1.2008, ei huomioida liittymismaksujen laskennassa.)

p = palvelukerroin

Jos kiinteistö liittyy vesijohtoon, jätevesiviemäriin ja hulevesiviemäriin, palvelukerroin on 1,0. Osaker-
toimet ovat:

Vesi	Jätevesi	Hulevesi	Yhteensä
0,40	0,45	0,15	1,0

k = kiinteistötyyppin mukainen kerroin

Kiinteistötyyppi:	k = kiinteistötyyppin mukainen kerroin
Omakotitalo, paritalo	5,5
Rivitalo, kerrostalot	4
Muut	3

Vähän vettä käyttävä teollisuusrakennus, (tuotanto- ja varastotilat)	2,5
--	-----

Taulukossa vähän vettä käyttävällä teollisuusrakennuksella tarkoitetaan laitosta, joka ei käytä vettä prosessissaan ja jonka tuottama vesi on laadultaan asumajäteveden kaltaista. Toimisto- ja sosiaali-
lojen osalta noudatetaan myös vähän vettä käyttävissä teollisuusrakennuksissa kerrointa 3. Muiden
teollisuusrakennusten osalta käytetään aina kerrointa 3.

yL = liittymismaksun yksikköhinta 5,70 euroa/k-m² (alv 0 %)

Omakoti- ja paritalojen liittymismaksut määräytyvät osin suoraan kiinteistön

rakennusluvan mukaisen kerrosalan ja palveluiden käytön mukaan:

Kerrosala:	Liittymismaksu € (alv.0 %)			
	Vesijohto	Jätevesiviemäri	Hulevesi	Yht.
≤100	1504,80	1692,90	564,30	3762,00
>100	kohdan 2.2. kaavan mukaan ($L = k * A * p * yL$)			

Vapaa-ajan rakennukset rinnastetaan liittymismaksun osalta omakotitaloihin.

Lisäksi käytössä on alueellisesti korotettu liittymismaksu.

Korotetun liittymismaksun alue 1: Luodonniemen alue

Kiinteistön liittymismaksu on Luodonniemen alueella (liite 1) aina vähintään 6.310 € (alv 0 %). Kerros-
alan 240 m² ylittävältä osuudelta liittymismaksu määritetään vesi- ja jätevesimaksutaksan kohdan 2.2
mukaisesti.

Korotetun liittymismaksun alue 2: Pyhällöntien alue

kiinteistön liittymismaksu on Pyhällöntien alueella aina vähintään 10.540,00 € (alv 24 %).

Korotetun liittymismaksun alue 3: Saarikontien alue

Kiinteistön liittymismaksu on 6.850 € (alv. 24 %), mikäli kiinteistö on aiemmin liittynyt vesijohtoon.
Muussa tapauksessa liittymismaksun suuruus on aina 10.100 € (alv. 24 %) riippumatta palvelujen
käytöstä.

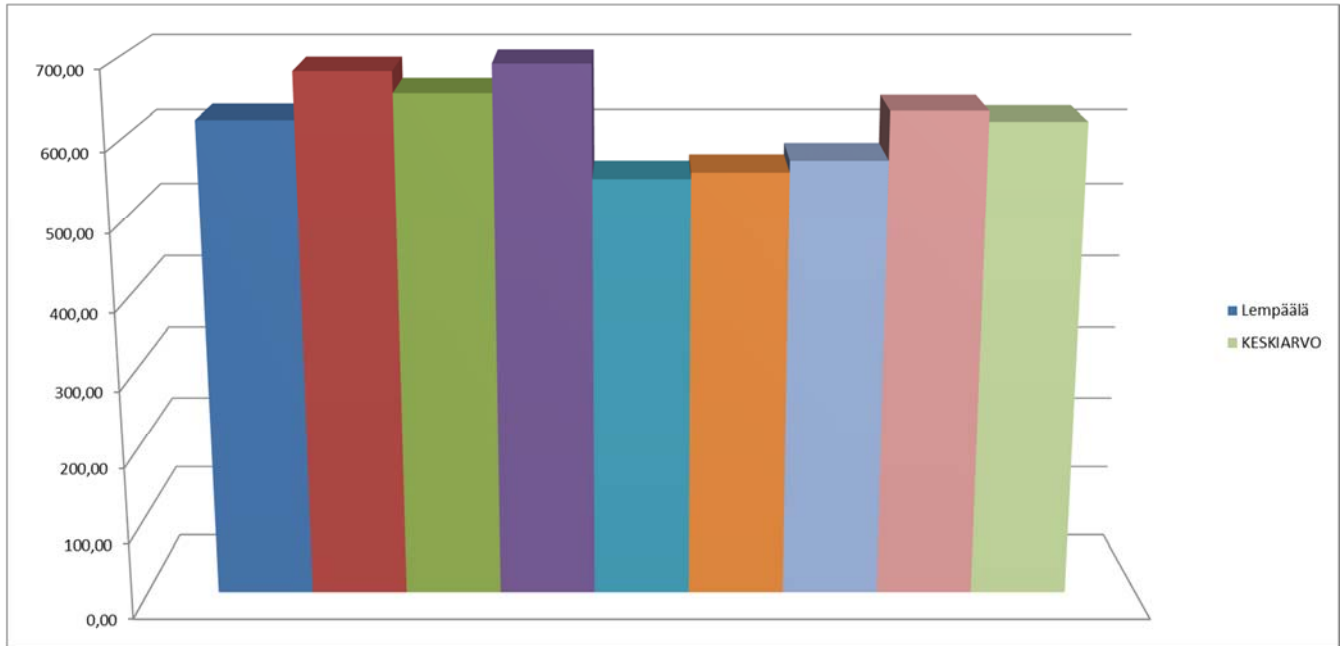
Edellä olevien maksujen lisäksi peritään maksuja mm. seuraavasti:

- Tonttijohtomaksu
- Tonttijohtojen rakentamismaksut yleisellä alueella
- Tonttijohtojen saneerauskustannukset
- Vesimittarin tarkistusmaksu
- Liittymän sulkumaksu
- Sammutusvesilaitteistoista perittävät maksut
- Sakokaivolietteen – ja umpikaivolietteen vastaanottomaksu
-

Lempäälän Vesi -liikelaitoksen taksat ovat lähialueen maksujen keskiarvon tasolla.

Alla olevassa kaaviossa 1 on esitetty arviot 3 henkisen perheen vesimaksuista, jos vedenkäyttö on
noin 150 m³ vuodessa.

Kaavio 1. Vertailu 3 henkisen perheen arvioitujen vesimaksujen suuruudesta v. 2015. Keskiarvossa mukana Lempäälän lisäksi seitsemän muuta lähialueen vesihuoltolaitosta. Hinnat alv 0 %.

4. Tavoitteiden toteutuminen

Toiminnan painopistealueet ja kehittämiskohteet

LEMPÄÄLÄN VESI - LIIKELAITOS

Lempäälän Vesi – liikelaitoksen johtokunnan asettamat tavoitteet

Strateginen tavoite (arvot)	Taloussuunnitelman toimenpiteet		Mittarit
TOIMINTAVARMUUS	Ilmoittamattomien vesikatkoksten minimoiminen	H	Ilmoittamattomat vesikatkokset vuodessa (tavoite alle 10)
	Laskuttamattoman veden määrän pitäminen mahdollisimman alhaisena	E	Laskuttamaton vesi enintään 18 % verkostoon pumpatusta vesimäärästä.
	Vuosittainen kriisinhallintaharjoitus (vaihtuva teema)		Vähintään 1 harjoitus / vuosi

Vastaukset tavoitteisiin

Varsinaisia ilmoittamattomia vesikatkoksia on ollut vuoden 2015 aikana 2 kappale, jolloin ilman vettä on ollut kaikkiaan noin 90 asukasta 2-3 tunnin ajan.

Laskuttamaton vesi oli vuonna 2015 11,4 % verkostoon pumpatusta vesimäärästä.

Vuoden 2015 järjestettiin 1 kriisihallintaharjoitus, jolloin harjoiteltiin veden johtamista Valkeakosken suuntaan.

HYVÄLAATUINEN VESI	Talousveden laadun turvaaminen	H E	Talousvesi täyttää jokaisella tarkkailukerralla talousveden laatuvaatimukset (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (461/2000))
	Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttaminen	K	Toimenpiteitä / vuosi

Vastaukset tavoitteisiin

Talousvesi on täyttänyt jokaisella tarkkailukerralla talousveden laatuvaatimukset.

Yhteistyössä ympäristövalvonnan kanssa on kerätty tietoa pohjaveden pilaantumisriskin hallintaan. (johtokunta 17.12.2015 § 58)

ASIAKASLÄHTÖINEN PALVELU	Tiedottamisen tehostaminen	H	Somen käyttöönotto / päivitys säännöllisesti Toimintakertomuksen julkaiseminen ja jakelu
---------------------------------	----------------------------	---	---

Vastaukset tavoitteisiin

Liikelaitoksen facebook-sivut ja twitter-tili ovat käytössä. Somea on päivitetty 1,5 viikon välein.

Lempäälän Vesi –liikelaitoksen toimintakertomus on julkaistu ja jakelu on toteutettu nettisivujen kautta.

VASTUULLINEN TOIMINTA YMPÄRISTÖSTÄ HUOLEHTIEN	Jätevedenpuhdistuksen puhdistusteho	K	Fosfori 95 %
		H	BHK 95 % Typpi 60 %
	Laskuttamattoman jäteveden määrän pitäminen mahdollisimman alhaisena	E	Laskuttamaton jätevesi enintään 40 % käsitellystä jätevedestä.

Vastaukset tavoitteisiin

Jätevedenpuhdistuksen puhdistustehossa (Fosfori ja BHK) on päästy tavoitteisiin lukuun ottamatta kahta tarkkailukertaa. Toukokuussa, jolloin kokonaisfosforin jäännöspitoisuus oli 0,41 mg/l (luparaja 0,4 mg/l). Lisäksi joulukuussa runsaiden sateiden aikaan puhdistustehot jäivät vaaditusta tasosta kaikkien parametrien osalta mm. laimean tuloveden johdosta. Typenpoiston osalta puhdistustehoon 60 % päästiin kesäkuun loppupuolella tulevan veden lämpötilan noustessa yli 12 asteen.

Laskuttamaton jätevesi oli vuonna 2015 36,6 % käsitellystä jätevedestä.

HYVINVOIVA, OSAAVA JA MOTIVOITUNUT HENKILÖSTÖ	Työhyvinvointiin, työturvallisuuteen ja ammattilliseen osaamiseen panostaminen	H	vähintään 1 kurssi / hlö / vuosi
--	--	---	----------------------------------

Vastaukset tavoitteisiin

Kaikki työntekijät ovat käyneet vähintään yhden kurssin vuonna 2015.

KESKEISET MÄÄRÄRAHA- JA TAVOITEPOIKKEAMAT SEKÄ NIIDEN SYYT

Käyttömaksujen osalta tuottoja kertyi noin 100.000 € budjetoitua enemmän. Perusmaksutuottoja kertyi hieman yli 10.000 € budjetoitua enemmän. Rakentamisen lievän pirstymisen ja uusien linjaosuuksien rakentamisen ansiosta liittymismaksutuloja kertyi noin 72.000 € budjetoitua enemmän. Yhteistoimintakorvauksissa veden myynti naapurikunnille oli arvioitua pienempää, joten tuottoja niistä kertyi noin 125.000 € budjetoitua vähemmän. Yhteenlaskettuna toimintatuottoja kertyi 60.000 € budjetoitua enemmän.

Toimintakulujen osalta jäteveden käsittelyssä kemikaalikustannukset ylittivät budjetoidun määrärahan noin 60.000 eurolla. Kemikaaliannostelu oli pidettävä budjetoitua korkeammalla tasolla, jotta jäteveden puhdistuksessa päästään riittävälle tasolle. Vettä jouduttiin ostamaan naapurikunnilta noin 50.000 € arvioitua enemmän, koska omista ottamoista ei mm. kuivuuden vuoksi pystytty ottamaan suunniteltua määrää vettä. Lisäksi henkilöstökulut ylittyivät noin 12.000 eurolla. Syynä ylitykseen olivat arvioitua suuremmat erilliskorvaukset, jotka syntyivät pääasiassa vikatilanteiden korjauksesta. Loppuvuodesta oli arvioitua selvästi enemmän vikatilanteita mm. sähkökatkosten ja runsaiden sateiden takia.

Muille maksettuja korkokuluja oli vuonna 2015 noin 125.000 € budjetoitua vähemmän.

Kokonaisuutena Lempäälän Vesi -liikelaitoksen tulos on 251.475 € ylijäämäinen, joka on 97.275 € budjetoitua enemmän.

5. Talousvesi

5.1. Talousveden hankinta

Lempäälän Vesi -liikelaitos ostaa raakavettä Valkeakoskelta, Tampereelta ja HS-Vedeltä sekä pump-paa vettä kolmelta omalta pohjavedenottamolta. Omista ottamoista saadun veden määrä oli 29,09 % kaikesta verkostoon pumpatusta vedestä.

Valkeakoskelta hankittava vesi johdetaan Lempäälän vesijohtoverkkoon Sotavallan vedenottamon kautta, jossa vedet sekoittuvat toisiinsa ennen verkostoon johtamista. Valkeakoski ottaa raakavetensä Mallasvedestä ja käsittelee veden Tyrynlahden vedenottamolla. Omilla pohjavedenottamoilla vesi al-kaloidaan ja lisäksi vesi desinfioidaan UV-käsittelyllä. Pohjavedenottamoilla on lisäksi valmius liuos-maisen kloorin syöttöön. Valkeakosken suunnalta pumpattava vesi, joka kokonaisuudessaan menee Sotavallassa UV-käsittelyn läpi, kulutetaan pääasiassa Hakkarin painepiirissä.

Tampereelta vettä hankitaan Sääksjärven painepiiriin. Vesi johdetaan suoraan vesijohtoverkkoon Ra-jasillan paineenkorotusaseman kautta. Vesi on pääosin Roineesta otettua ja Ruskon vedenpuhdistus-laitoksella käsiteltyä pintavettä.

Hämeenlinnan Seudun Vesi Oy:lta (HS-Vesi) veden ostaminen aloitettiin syyskuussa 2015, keväällä 2015 allekirjoitettuun sopimukseen perustuen. Vesi johdetaan Akaan Viialasta Vesilahden Koskenkylän kautta Lempäälän Hulauteen. Alkuvaiheessa HS-Vedeltä ostettu meni lähinnä Vesilahden kulutukseen. Aiemmin samaa yhteyttä pitkin myytiin vettä Akaassa operoivalle HS-Vedelle.

VUOSI	2015
OSTETTU VESI	m ³
Vlk / m3 / d	995
Valkeakoski / m3	363047
Tampere / m3	514148
Tampere / m3 / d	1409
HS-Vesi m3/d	169
HS-Vesi m3	19427
YHTEENSÄ:	896622
OMAT RAAKAVESILÄHTEET	
Laikka / m3	60703
Vaihmalä / m3	26243
Leukamaa / m3	35925
Sotavalta / m3	244873
YHTEENSÄ:	367744
omista %	29,09
VEDET YHTEENSÄ	1264366

Taulukko 1. Ostetun veden ja omista ottamoista saadun veden määrät vuonna 2015.

5.2. Talousveden jakelu

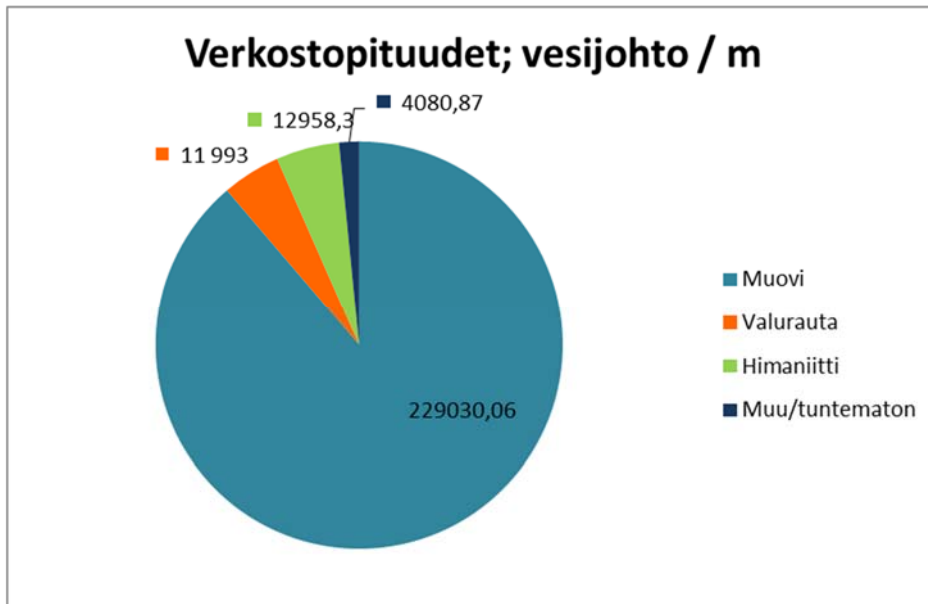
Lempäälän kunnan omistaman vesijohtoverkon pituus vuoden 2015 lopussa oli 257 km, jätevesiviemärin 236,9 km ja hulevesiverkoston 61,9 km. Taulukossa 1 on esitetty verkostojen pituudet putkimateriaaleittain (31.12.2015). Jätevesiviemäriverkostoon on laskettu mukaan myös paineviemärit.

	Muovi	Himaniitti	Valurauta	Betoni	Muu/Ei tietoa
Vesijohto	229030	12958	10664	-	4081
Jätevesiviemäri	214775	2314	-	14493	5273
Sadevesiviemäri	42452	-	-	10556	8893

Taulukko 2. Verkostojen pituudet putkimateriaaleittain (m) (31.12.2015).

Kaaviossa 2 on esitetty vesijohdon verkostopituudet materiaaleittain eriteltynä 31.12.2015 tilanteen mukaisesti.

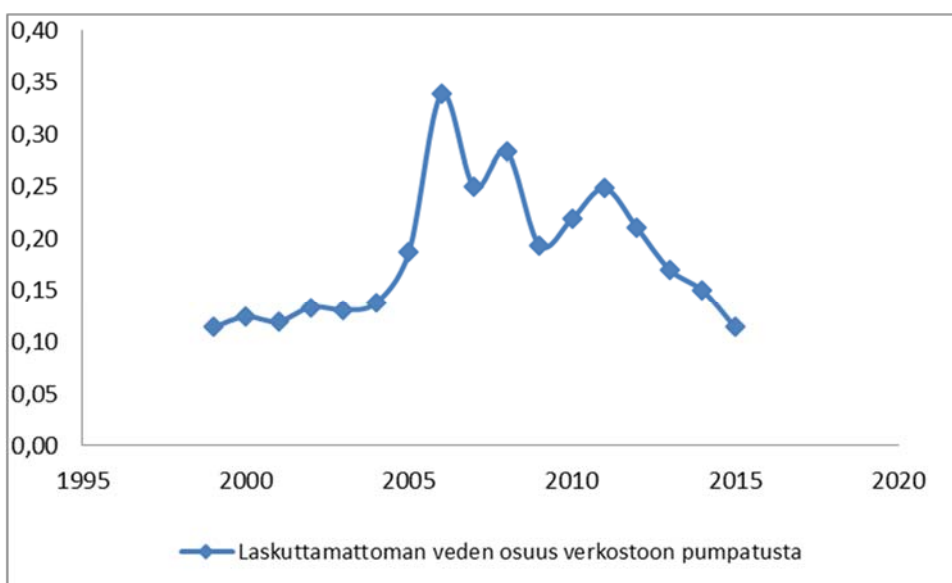
Kaavio 2. Verkostopituuden materiaaleittain (31.12.2015)

Kunnan omien verkostojen lisäksi Lempäälän alueella on kahdeksan vesiosuuskuntaa (Lahdenkylä, Lastunen, Miemola, Rantoinen, Ruotasjärvi, Säijä, Toutonen ja Vaihmala). Vesiosuuskuntien verkostojen yhteenlasketut pituudet ovat 65 km vesijohdon, 16,3 km viettoviemärin sekä 32 km paineviemärin osalta.

Laskuttamattoman veden osuus kaikesta vesijohtoverkostoon pumpatusta vedestä oli 11,4 %. Tämä koostuu mm. verkoston huuhtelusta, tulipalojen sammutusvedestä, mittarivirheistä, vuotovesistä sekä luvattomasta vedenotosta. Vuotoveden osuus kokonaishävikistä arvellaan olevan noin 8 %. Vesijohtoverkostossa havaittiin vuonna 2015 vuotoja kaikkiaan 3 kpl ja ne korjattiin välittömästi. Vuotojen paikannukseen käytettiin vuotoääniloggereita, korrelaattoria ja kuuntelutikkua.

Kaavio 3. Laskuttamattoman veden osuus verkostoon pumpatusta (%)

Lempäälän Vesi – liikelaitokseen liittyneitä kiinteistöjä on 4607 kpl (tilanne 31.12.2015). Vuoden 2015 aikana Lempäälän asukasluku kasvoi 309 asukkaalla. Kasvuvauhti on hidastunut viime vuosina. Kasvuvauhdin ennustetaan vielä hidastuvan lähivuosina.

Lempäälän Vesi -liikelaitoksen asiakkaiksi liittyi vuonna 2015 117 kiinteistöä, joista OK- taloja oli 80 kpl, paritaloja 8 kpl rivitaloja 7 kpl, teollisuusrakennuksia 8 kpl ja 6 kpl muita rakennuksia. Uusia veteen liittyneitä oli 90 kpl, viemäriin liittyi 106 kiinteistöä ja huleveteen 38 kiinteistöä.

Vuoden 2015 aikana toiminta-alueella sijaitsevia kiinteistöjä tiedotettiin liittymisvelvollisuudesta ja kiinteistöille tarjottiin asiantuntija-apua liittymiseen liittyen. 31.12.2015 toiminta-alueella oli noin 100 vakituksessa asuinkäytössä olevaa liittymätöntä kiinteistöä, joista 38 on liittynyt joko vesijohtoon tai viemäriin.

Lempäälän oman kulutuksen lisäksi vettä myydään Vesilahdelle ja osalle Pirkkalaa. Lempäälästä on myös varayhteys Akaan kaupungin Viialan taajamaan. Vuoden 2015 aikana vettä myytiin 1113828,50 m³. Kasvua edelliseen vuoteen oli noin 8325 m³.

Vuonna 2012 on päivitetty Lempäälän vesihuoltolaitoksen talousveden valvontatutkimusohjelma, joka on sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista (461/2000) mukainen. Asetus perustuu EU:n direktiiviin 98/83/EY. Asetuksessa annetaan talousveden laadusta vaatimuksia ja suosituksia. Valvontatutkimusohjelma on voimassa 31.12.2016 saakka. Ohjelma sisältää myös sellaisten Lempäälän kunnan alueella toimivien vesiosuuskuntien valvontatutkimukset, jotka ostavat vettä Lempäälän Vesi – liikelaitokselta.

Vesijohtoverkostossa oli 3 vuoden aiheuttamaa vesikatkoa, joista ennalta ilmoittamattomia vesikatkoksia oli 2 kpl. Vesikatkosten tiedot on esitetty taulukossa 3.

Vesijohtoverkoston vuototilanteiden aiheuttamat vedenjakelun keskeytykset vuonna 2015

Sijainti	Ajan-kohta	Syy	Kulutus-paikkoja	Ihmisiä vedettä	Katkos-aika (h)	Tiedotettiin etukäteen (X)
Riihirannantie	Touko-kuu	Runkovesijohto halki	20	60	3,5	X
Himminpolku	Kesäkuu	Kaivutyön yhteydessä hajonnut vesijohto	5	50	2	
Koivikkopolku	Elokuu	Runkovesijohdossa reikä	10	100	9	

Taulukko 3. Ennalta ilmoittamattomat vesikatkokset

Vesijohtoverkostossa suoritettiin verkostosaneerauksien ulkopuolella palopostien ja venttiilien vaihtoja taulukon 4 mukaisesti. Vesimittarivaihtoja tehtiin yhteensä 80 kpl. Jatkossa vesimittarivaihtojen määrää pitää lisätä, jotta vesimittarien vaihtoväli saadaan noin kymmeneen vuoteen.

Runkovesijohtosaneerausten ulkopuolella tehdyt pp, tv, rv ja vesimittarivaihdot

Osoite	Kohde	Kpl
Suivantopolku 10	paloposti + runkoventtiili	1+1
Sääksjärventie 19	paloposti	1
Tampereentie-Kuljun Asem.tie risteys	runkoventtiilit	3
Peräkorventie	runkoventtiilit	1
Koko Lempäälä	vesimittarit	192

Taulukko 4. Verkostosaneerauksien ulkopuolella vuonna 2015 vesijohtoverkostoon tehdyt palopostien ja venttiilien uusimiset.

Taulukossa 5 on esitetty jatkuvan verkostoveden laadunvalvonnan tulokset vuonna 2015. Veden laatuvaatimukset täyttyivät jokaisella tarkkailukerralla.

Jatkuva veden laadunvalvonta vuonna 2015

Laatuvaatimukset	PÄÄVERKOSTO		
	Sallittu enimmäispitoisuus	Lempäälä pohjoinen (keskiarvo)	Lempäälä eteläinen (keskiarvo)
Escherichia coli	0 pmy/100 ml	0	0
Laatusuositukset			
Koliformiset bakteerit	0 pmy/100 ml	0	0
Haju	1 *	Ei todettu	Ei todettu
Maku	1 *	Ei todettu	Ei todettu
Sameus	FNU	0,24	0,34
Väri	mg/l Pt	<5	<5
pH	6,5 - 9,5	8,1	8,0
Sähkönjohtavuus	2500 µS/cm	213,7	245,7
Rauta	200 µg/l	41,2	18,8
Mangaani	50 µg/l	9,9	19,0
Ammonium	0,50 mg/l	0,009	0,012
Ammoniumtyppi	0,40 mg/l	0,007	0,010
Kokonaiskloori	mg/l	<0,05	<0,05
Sitoutunut kloori	mg/l	<0,05	<0,05
Vapaa kloori	mg/l	<0,05	<0,05

1 * Käyttäjien hyväksyttävissä eikä epätavallisia muutoksia

Taulukko 5. Jatkuvan veden laadunvalvonnan tulokset vuonna 2015.

Taulukossa 6 on esitetty verkostoveden jaksottaisen laadunvalvonnan tulokset vuosilta 2010 - 2015.

Lempäälän pääverkosto							
Jaksottainen veden laadunvalvonta 2010-2015							
Määrittäminen	Kemiallinen laatuvaatimus	Etelä 2010	Etelä 2011	Etelä 2012	Etelä 2013	Etelä 2014	Etelä 2015
Escherichia coli	0 pmy/100ml	0	0	0	0	0	0
Koliformiset bakteerit	0 pmy/100ml	0	0	0	0	0	0
Suolistop. enterokokit	0 pmy/100ml	0	0	0	0	0	0
Akryyliamidi	0,10 µg/l		<0,05				
Antimoni	5,0 µg/l		<0,3				
Arseeni	10 µg/l	<0,2	0,24	0,22	0,21	0,25	0,26
Bentseeni	1,0 µg/l						
Bentso(a)pyreeni	0,010 µg/l						
Boori	1,0 mg/l		<0,1				
Bromaatti	10 µg/l		<5	<5	<5	<5	<5
Kadmium	5,0 µg/l	<0,08	<0,08	<0,08	<0,08	<0,08	<0,08
Kromi	50 µg/l	<2	<2	<2	<2	<2	<2
Kupari	2,0 mg/l	0,025	0,015	0,023	0,026	0,034	0,086
Syanidit	50 µg/l		<10				
1,2-dikloorietaani	3,0 µg/l						
Fluoridi	1,5 mg/l	<0,1	<0,1	0,13	0,11	0,096	0,095
Lyijy	10 µg/l	<0,8	<0,8	<0,8	<0,8	<0,8	<0,8
Elohopea	1,0 µg/l	<0,1	<0,005	<0,005	<0,005	<0,005	<0,005
Nikkeli	20 µg/l	<4	<4	<4	<4	<4	3,5
Nitraatti	50 mg/l	2,3	1,6	2,7	2,5	2	2,8
Nitraattityppi	11,0 mg/l	0,53	0,36	0,61	0,56	0,45	0,62
Nitriitti	0,5 mg/l	0,021	0,034	0,0074	0,0077	0,014	0,037
Nitriittityppi	0,15 mg/l	0,0064	0,01	0,0023	0,0024	0,0041	0,011
Polysykliset aromaattiset hiilivedyt	0,10 µg/l		alle MR				
Seleeni	10 µg/l	0,2	<0,2	0,2	0,2	0,2	0,4
Tetra- ja trikloorieteeni yhteensä	10 µg/l						
Trihalometaanit yhteensä	100 µg/l	9,8	2,35	<1	4,4	5,7	<1
Kloorifenolit yhteensä	10 µg/l		Ei tod.				
Määrittäminen	Laatusuositus						
Pesäkkeiden lukumäärä (22°C)	ei epätavallisia muutoksia	0	0	0	0	0	0
Alumiini	200 µg/l	44	32	34	22	14	10
Ammoniumtyppi	0,50 mg/l	0,017	0,033	0,033	0,021	0,022	0,019
Kloridi	250 mg/l	9,6	7,6	11	8,4	8,8	12
Sulfaatti	250 mg/l	32	27	32	29	31	35
Natrium	200 mg/l	13	8,9	12	11	13	18
Hapettuvuus	5,0 mg/l	1,2	1,5	0,93	1	1,1	0,84
Orgaanisen hiilen kokonaismäärä (TOC)	ei epätavallisia muutoksia	2,0	2,5	1,7	2,3	2	1,7

Taulukko 6. Jaksottaisen veden laadunvalvonta 2010 - 2015.

6. Jätevesi

6.1. Jäteveden käsittely

Kuokkalankosken rannalla sijaitsevalla jätevedenpuhdistamolla käsitellään lähes kaikki kunnan toiminta-alueella tuotettu jätevesi ja lisäksi Vesilahdelta johdettu jätevesi. Vuoden 2015 aikana jätevettä käsiteltiin kaikkiaan 1 598 531 m³. Vesilahdelta johdettiin jätevesiä n.140 528 m³. Vesilahden ja Lempäälän välisen jätevesien johtamissopimuksen mukaisesti Vesilahti osallistui vuonna 2015 siirtolinjan käyttökustannuksiin ja puhdistamon investointi- ja käyttökustannuksiin. Vesilahden kanssa pidettiin vuonna 2015 kaksi yhteistyöpalaveria, joissa käytiin läpi jätevesien johtamiseen ja vedenjakeluun liittyviä asioita. Sääksjärveltä ei johdettu jätevesiä Tampereelle vuonna 2015.

6.2. Jäteveden johtaminen

Jätevesiverkostossa on kaikkiaan 88 jätevedenpumppaamo 31.12.2015. Jätevesiverkostossa on 5967 viemärikaivoa, joista 31.12.2015 oli tarkemittattuna 71,6 %. Tarkemittaamattomat kaivot on varustettu verkkotietojärjestelmässä suunnitelman mukaisilla tiedoilla. Hulevesiverkostossa on 3265 kaivoa, joista tarkemittattu on 86,8 %.

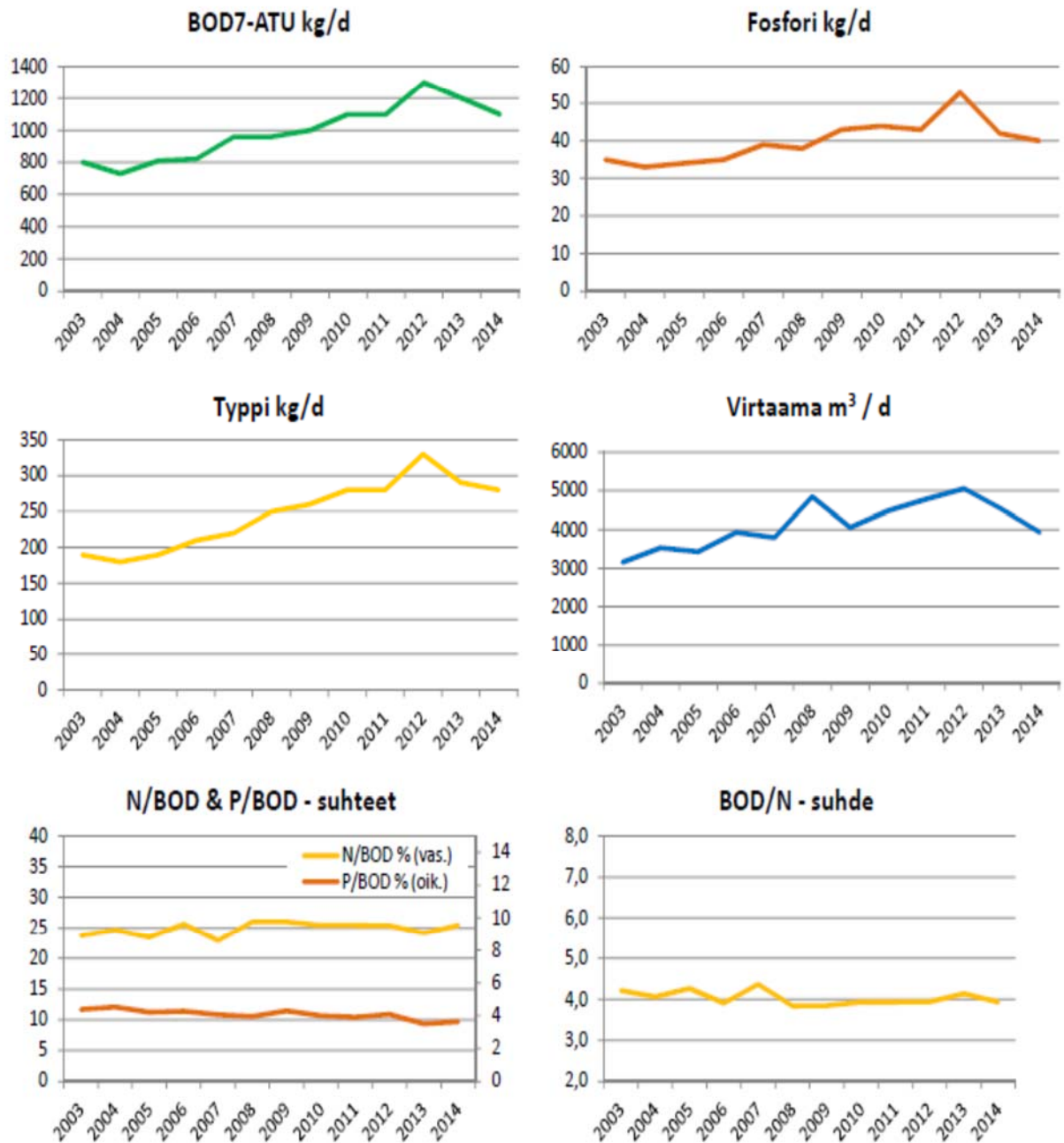
Jätevesiverkostossa laskuttamattoman jäteveden osuus käsitellystä jätevedestä oli 36,6 %. Laskuttamattoman jäteveden määrä lisääntyi edellisestä vuodesta (2014 29 %), mutta vuoteen 2013 verrattuna laskuttamattoman veden määrän on vähentynyt. (2013 42 %).

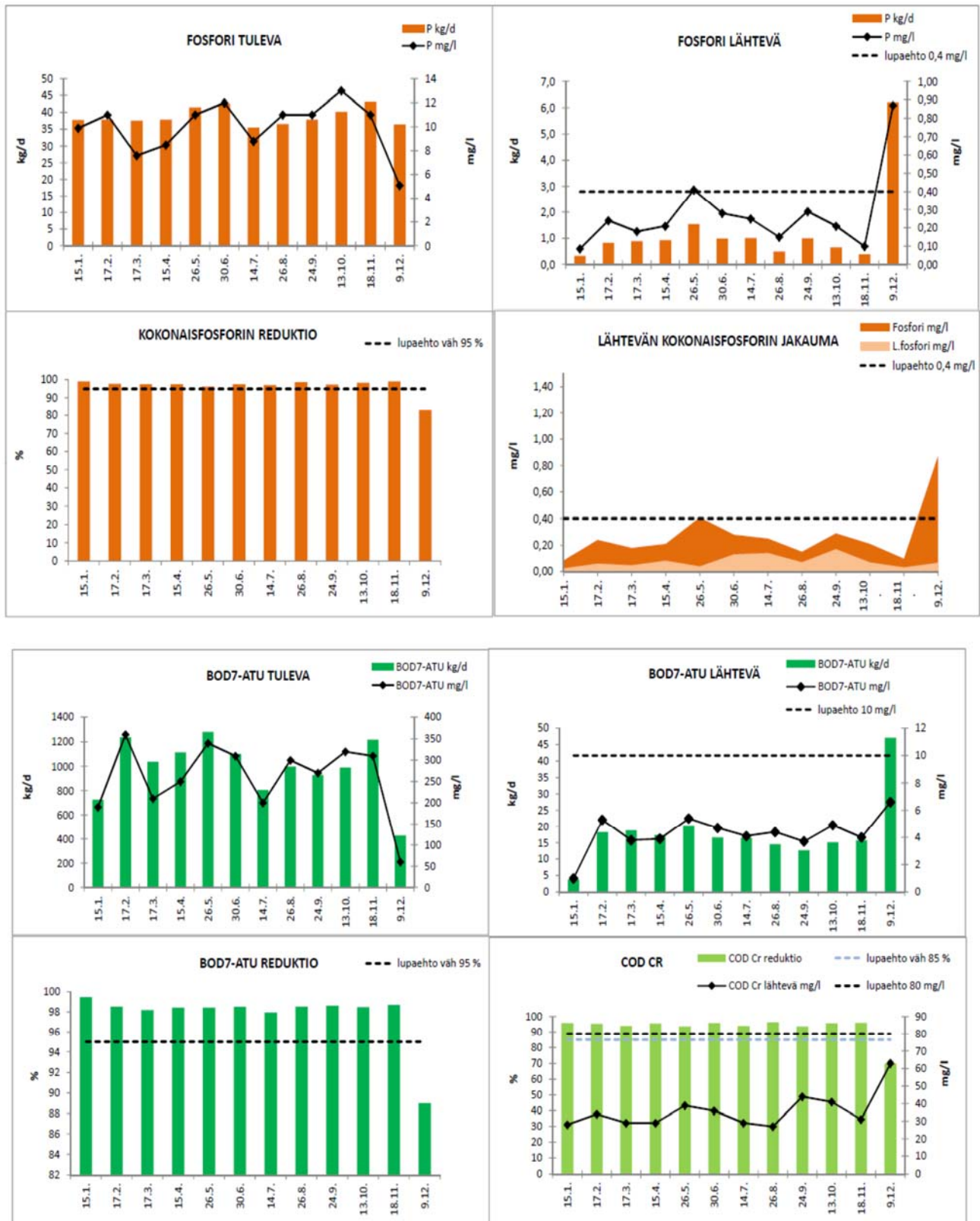
Jätevesiverkoston vuotovesien vähentämiseen käytetään jatkuvasti huomiota. Näiden vuotovesien runsas määrä on ongelmallinen sekä puhdistamon, pumppaamoiden ja verkostojen kapasiteetin riittävyyden kannalta, että myös taloudellisessa mielessä. Samat vedet tulevat pumpatuiksi Lempäälässä jopa yhdeksään kertaan, joten pumppaamoilla käytettävän energian määrässä on suuri säästöpotentiaali. Vesihuoltoverkostojen saneerausohjelmaa päivitettiin vuonna 2015. Saneerausohjelmassa merkittävässä osassa on viemäriverkoston vuotovesien vähentäminen.

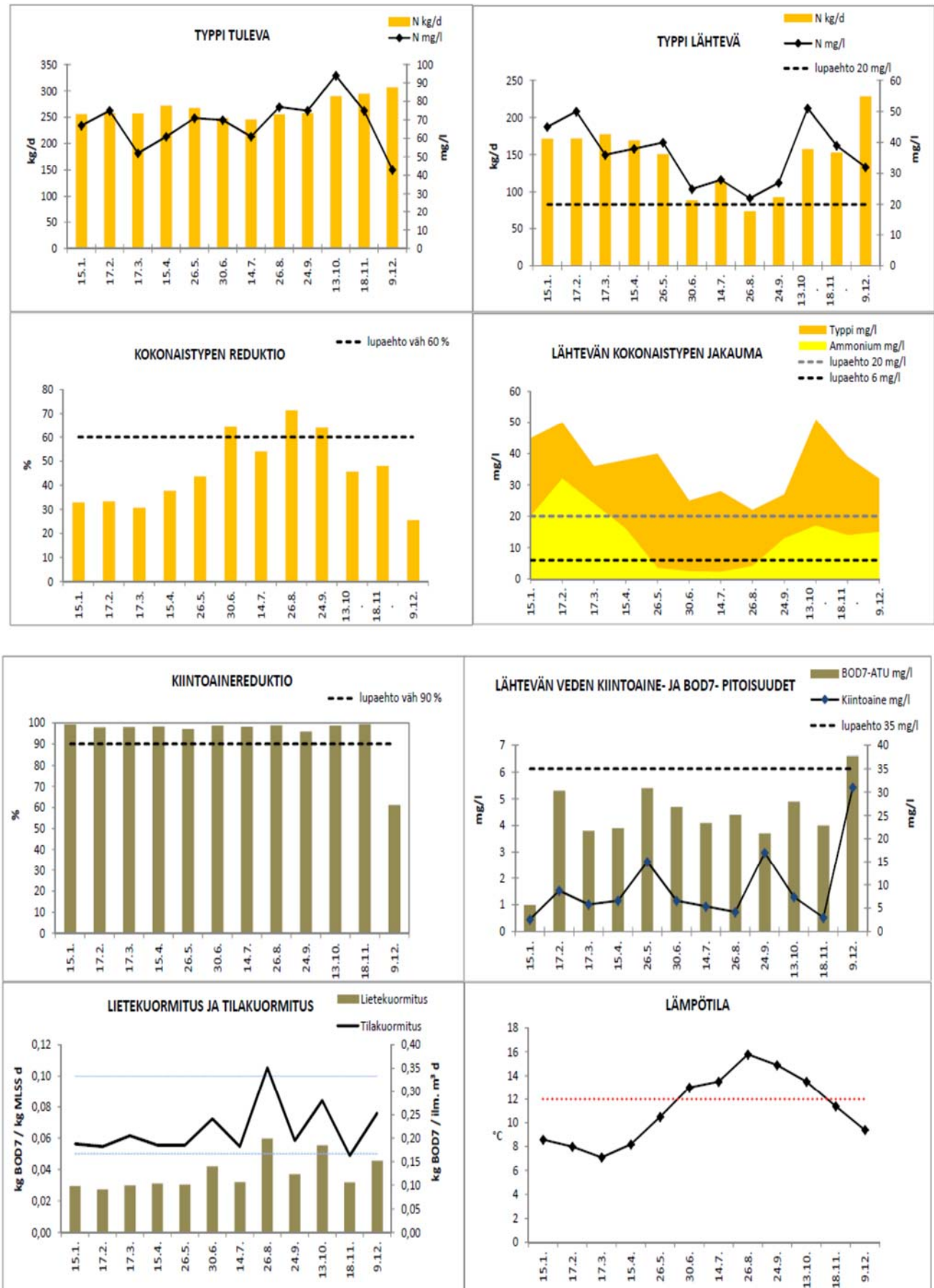
Jätevedenpuhdistamon tulokset vuonna 2015 on esitetty seuraavien sivujen kuvaajissa. Tarkemmin jätevedenpuhdistamon tuloksia käsitellään kuormitus- ja käyttötarkkailun vuosiyhteenvedossa 2015, joka valmistuu Kokemäen Vesistön Vesiensuojeluyhdistys ry:n toimesta myöhemmin vuoden 2016 aikana.

Jätevedenpuhdistamon kuvaaja:

Tulokuormituskuvaajat

LEMPÄÄLÄN VESI

JÄTEVEDENPUHDISTAMO

Vuosiraportti - 2015

Kuukausi	Käsittely				Ferrosulfaatti		Kuivattu	Välppä ja	Tuotu	Sähkönkulutus
	minimi	keskiarvo	maksimi	yhteensä	annostus		liete	hiekkajäte	sakokaivoliete	laitos
	m3/d	m3/d	m3/d	m3	kg	g/m3	m3	kg	m3	kWh
Tammikuu	4708	5776	8070	179066	38709	216	264	6400	811,6	64711
Helmikuu	3763	4916	5560	137655	32187	234	231		685,0	54857
Maaliskuu	4104	5617	9629	174122	36500	210	297	11280	748,3	64154
Huhtikuu	3873	4578	5912	137325	36448	265	286	5420	908,6	61479
Toukokuu	3402	4080	5773	126467	37238	294	253	5200	1069,2	67415
Kesäkuu	3013	3530	4713	105888	36842	348	319	4360	943,8	65402
Heinäkuu	3095	4193	8842	129968	37236	287	297	4960	1165,1	71572
Elokuu	2881	3277	3754	101602	37770	372	297	4960	807,9	75635
Syyskuu	2998	3376	5017	101275	34599	342	286	5340	913,4	72812
Lokakuu	2812	3125	3423	96864	37240	384	264	6360	1036,0	67404
Marraskuu	2715	3905	6007	117140	35407	302	242	6180	876,9	68822
Joulukuu	4505	6166	11497	191159	34771	182	253	6640	993,2	73015
Vuosi	2715	4380	11497	1598531	434947	293	3289	67100	10959,0	807278

KOKO VUOSI: Polymeeri selkeytykseen 2175 kg/a
 Polymeeri kuivaukseen 3935 kg/a
 Lipeä pH:n säätöön 181550 kg/a

Mahdolliset merkittävästi puhdistamon toimintaan vaikuttaneet häiriöt/asiat
 sekä ohitukset ilmoitetaan viikkovirtaamat lomakkeella

7. Hulevesien johtaminen

Maankäyttö- ja rakennuslaissa ja vesihuoltolaissa säädetään huleveden viemäröinnistä. Vesihuoltolaki koskee huleveden viemäröintiä vain silloin, jos vesihuoltolaitos huolehtii siitä. Lempäälän Vesi -liikelaitoksella on hulevesiverkostoa 31.12.2015 61,9 km. Hulevesiin liittyen on käytössä liittymismaksu ja perusmaksu.

Vuonna 2015 Lempäälän Vesi -liikelaitos huolehti hulevesiviemäröinnin toiminta-alueella hulevesien johtamisesta. Vuonna 2015 laadittiin ensimmäistä kertaa hulevesien johtamiselle oma tuloslaskelma, tase ja rahoituslaskelma, jotka on esitetty liitetietojen lopussa.

8. Energian ja sähkön kulutus

Jätevedenpuhdistamon maakaasunkulutus väheni 2015 vuoden 2014 tasosta. Vähennys saatiin aikaan mm. pienentämällä puhdistusprosessissa käytetyn veden lämpötilaa. Jätevedenpumppaamoiden sähkönkulutuksen nousua selittää osaltaan muutaman uuden pumppaamon käyttöönotto. Käyttöveden siirron energiakulutusta nostaa mm. se, että muutamilla alueilla on jouduttu nostamaan vedenjakelunverkon painetta, jotta käyttäjillä painetaso olisi riittävä.

VESIHUOLTOLAITOKSEN ENERGIANKULUTUS							
Jätevedenpuhdistamon maakaasunkulutus							
			2015		2014		2013
	tammikuu		59,3 MWh		57,55 MWh		84,95 MWh
	helmikuu		51,9 MWh		74,51 MWh		61,65 MWh
	maaliskuu		35,1 MWh		54,16 MWh		89,05 MWh
	huhtikuu		51,7 MWh		44,31 MWh		55,62 MWh
	toukokuu		26,0 MWh		38,69 MWh		27,83 MWh
	kesäkuu		15,6 MWh		26,92 MWh		10,66 MWh
	heinäkuu		10,4 MWh		14,47 MWh		11,06 MWh
	elokuu		12,2 MWh		19,58 MWh		9,64 MWh
	syyskuu		16,9 MWh		25,26 MWh		16,7 MWh
	lokakuu		33,2 MWh		43,10 MWh		39,34 MWh
	marraskuu		39,9 MWh		53,37 MWh		52,08 MWh
	joulukuu		45,2 MWh		63,87 MWh		54,46 MWh
YHTEENSÄ			397,4 MWh		515,79 MWh		513,04 MWh
Vesihuollon koko sähkönkulutus			1953,69 MWh		1823,9 MWh		1759,8 MWh
Jätevedenpuhdistamon sähkönkulutus			807,28 MWh		796,41 MWh		794,11 MWh
Jätevesipumppaamoiden sähkönkulutus			407,04 MWh		376,28 MWh		453,20 MWh
Käyttöveden valmistus			216,96 MWh		247,58 MWh		278,96 MWh
Käyttöveden siirto			522,42 MWh		403,63 MWh		233,53 MWh

Kaavio 4. Sähkönkulutuksen jakautuminen vuonna 2015.

9. Investoinnit

LEMPÄÄLÄN VESI -LIIKELAITOS INVESTOINNIT 2015

INVESTOINNIT HANKKEITTAIN	TA 2015 Alkuperäinen	TA 2015 Muutokset	TA 2015 Yhteensä	Toteuma 2015	Poikkeama
Puhdistamon saneeraus	-65 000		-65 000	-43 363	21 637
Puhdistamon saneeraus, tuotot	10 000		10 000	5 978	-4 022
Pumppaamoiden saneeraus	-200 000		-200 000	-177 072	22 928
Pumppaamoiden saneeraus, tuotot			0	3 753	3 753
Vesihuollon seudulliset yhteishankkeet	-320 000		-320 000	-359 061	-39 061
Vedenottamot ja vesilaitokset	-150 000	-20 000	-170 000	-210 801	-40 801
Verkoston saneeraus	-800 000		-800 000	-787 484	12 516
Marjamäen alueen vesihuolto		-130 000	-130 000	-128 683	1 317
Kuljun koulu- Ketunmäki	-50 000		-50 000	-64 045	-14 045
Siskontien alue	-50 000		-50 000	-33 610	16 390
Joutsentien alue	-170 000	100 000	-70 000	-58 429	11 571
Ahtialanjärven pv:n uusiminen	-180 000	130 000	-50 000	-75 727	-25 727
Ahtialanjärven pv:n uusiminen, tulot				8 000	8 000
Nurmen vesihuolto	-200 000	-80 000	-280 000	-306 297	-26 297
Nurmen vesihuolto, tuotot	15 000		15 000	34 000	19 000
Pienkohteet hankeryhmä	-160 000		-160 000	-168 391	-8 391
Pienkohteet hankeryhmä, tuotot			0	18 556	18 556
Uusien kaava-alueiden vesihuollon suunnittelu ja ra	-180 000	170 000	-10 000	0	10 000
Kiviaho luoteiskulman alue		-120 000	-120 000	-137 429	-17 429
Mesikämmentien alue		-50 000	-50 000	-48 533	1 468
Vesihuoltolaitos yhteensä, menot	-2 525 000	0	-2 525 000	-2 598 925	-73 925
Vesihuoltolaitos yhteensä, tulot	25 000	0	25 000	70 287	37 287
Vesihuoltolaitos yhteensä, netto	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 528 639	28 639
INVESTOINNIT YHTEENSÄ					
Investointimenot	-2 525 000	0	-2 525 000	-2 598 925	-73 925
Investointitulot/Rahoitusosuudet	25 000	0	25 000	70 287	45 287
Investointitulot/Pysyvien vast. luovutustulot			0		0
Investoinnit, netto	-2 500 000	0	-2 500 000	-2 528 639	28 639

Taulukko 7. Lempäälän Vesi -liikelaitoksen investoinnit 2015

Lempäälän Vesi -liikelaitoksen nettoinvestoinnit olivat 2015 yhteensä 2.528.639 €. Avustuksia liikelaitos sai 70.287 €. Suurin investointikohde oli verkostojen saneeraus, johon käytettiin yhteensä 787.484 €. Taulukossa on esitetty investoinnit hankkeittain. Investoinneissa ylitystä budjetoidusta tuli 28.639 €. Syynä ylitykseen oli pääasiassa osallistuminen keskuspuhdistamohankkeen suunnitteluun 63.106 eurolla. Budjetointivaiheessa tähän kustannukseen ei osattu varautua, koska alkuperäisen tiedon mukaan keskuspuhdistamon suunnittelukustannukset vuosien 2015 - 2016 osalta piti maksaa samaan aikaan vuoden 2016 investoinneista. Investoinneista käytettiin hieman yli 1,1 Milj. € vanhan omaisuuden kunnostamiseen eli omaisuuden hallintaan.

Investoinnin nimi	Selite	Toteuma 31.12.2015
Puhdistamon saneeraus	Puhdistamolla mm. esiselkeytyksen laahainten uusiminen ja lietelavojen ja niiden pohjarakenteiden uudistaminen, joka siirtyi vuodelta 2014.	Esiselkeytyksen laahaimet on uusittu. Lietelavojen ja niiden pohjarakenteiden uusimista on valmisteltu.
Pumppaamoiden saneeraus	Jätevedenpumppaamoiden saneeraus erillisen ohjelman mukaisesti. 2015 jätevedenpumppaamoilla tehdään mm. sisäisten putkistojen ja keskusten sekä pumppujen uusimisia sekä saneerataan Vanattaran sakokaivolietteen vastaanottoasemaa.	Jätevedenpumppaamoiden saneerausohjelmaa on toteutettu suunnitellusti mm. Hollossa, Nokkatiellä ja Kuljussa. Vanattaran sakolietteen vastaanottoaseman saneerauksen liittyen on toteutettu mm. sähköitöitä.
Vesihuollon seudulliset yhteishankkeet	Vedenhankinnan turvaaminen Vuores-Sääksjärven alavesisäiliö vesijohtolinjalla osin yhteistyössä Tampereen Veden kanssa. Toteutus vaiheittain vuosina 2013-2018. Vuonna 2015 jatketaan myös Sääksjärven jätevesien johtamisjärjestelyjä Tampereen suuntaan. Toteutus vaiheittain vuosina 2013-2018. Lisäksi varavesisopimuksen mukaisesti rakennetaan Kärjenniemen mittaus- ja venttiiliasemaa yhteistyössä Valkeakosken ja HS-Veden kanssa. Sääksjärvi -Pirkkala yhdysvesijohtoon rakennetaan mittausasema yhteistyössä kuntien rajalle. Keskuspuhdistamohankkeen suunnitteluun osallistuminen ratkeaa, kun Tampere tekee päätöksen toteutumallista ja ratkaistaan Lempäälän osallistumistapa hankkeeseen.	Kärjenniemen mittaus- ja venttiiliasemaa suunnitteluun ja rakentamiseen on osallistuttu varavesisopimuksen mukaisesti. Kohde valmistuu alkuvuodesta 2016. Mittausasema Sääksjärvi -Pirkkala yhdysvesijohtoon on rakennettu kesäkuun lopulla. Vuores -Sääksjärvi vesijohtolinjan suunnitelmia on täydennetty ja linjaa on rakennettu Varastotien läheisyyteen. Keskuspuhdistamohankkeen suunnitteluun on osallistuttu vuoden 2015 suunnittelukustannusten osalta. Tähän kustannukseen ei oltu varauduttu, koska alkuperäisen tiedon mukaan suunnittelukustannusten maksamisen piti tapahtua vasta myöhemmin vuonna 2016.
Vedenottamot ja vesilaitokset	Vuonna 2014 aloitettua Hakkarin vesitornin saneerausta jatketaan vuonna 2015	Hakkarin vesitornin saneeraus on valmistunut vesisäiliön sisäpuolisten töiden loppuunsaattamisella. Kustannukset ylittivät noin 40.000 €:lla, jotta Hakkarin vesitornin saneeraus saatiin valmiiksi vuonna 2015. Budjetointivaiheessa hankkeen suunniteltiin jatkuvan vielä vuonna 2016. Vedenottamoiden kaivojen saneerausta on valmisteltu, koska oli vaarana, että pintavesiä pääsee kansien kautta vedenottokaivoihin.
Verkon saneeraus	Vesijohto- ja viemäriverkoston uusiminen saneerausohjelman mukaisesti. 2015 uusitaan linjoja mm. Sääksjärvellä ja keskustan alueella. Pieni osa vuoden 2015 kohteista toteutetaan yhteistyössä katuhankkeiden kanssa.	Vesihuoltoverkostoa on saneerattu suunnitellusti mm. Hakkarissa, Sulkolassa, Ryyinikässä ja Sääksjärvellä.
Marjamäen alueen vesihuolto	Vesihuollon täydennysrakentaminen Marjamäen alueelle.	Tekninen lautakunta on allekirjoittanut urakkasopimuksen, joka sisältää myös vesihuollon rakentamista. Urakka-aikaa on 30.5.2016 saakka. Urakkaan liittyen on toteutettu vesihuoltoa mm. Areenakadun ja Realkirkonkadun jatko-osuudelle (vesijohto ja hulevesi).
Kuljun koulu - Ketunmäki alue	Vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen uudelle kaava-alueelle.	Ketunmäen alueen (Ketunkulma ja Ketunraitti) vesihuollon rakentaminen valmistui huhtikuussa 2015.
Siskontien alue	Vesihuollon rakentaminen Siskontien alueelle kaavoitusopimuksen ym. mukaisesti. 2015 rakennetaan vesihuolto Timoteinkujalle.	Vesihuollon rakentaminen Timoteinkujalle on valmistunut vuonna 2015.
Joutsentien alue	Vesihuollon rakentaminen uudelle kaava-alueelle. alueen vesihuolto valmistuu 2015.	Joutsentien alueen vesihuollon rakentaminen valmistui toukokuussa 2015.
Ahtialanjärven pv:n uusiminen	Paineviemärin uusiminen maalle. Samassa yhteydessä parannetaan vesijohdon kiertoyhteyksiä ja uusitaan 2 jätevedenpumppaamoja. Hanke siirtynyt pääosin aiemmilta vuosilta.	Hankkeen toteuttaminen siirtyi sijoitusopimusneuvottelujen takia. Iluksentien ympäristössä on toteutettu hankkeeseen liittyviä viemärintitöitä.
Nurmen vesihuolto	Viemäröinnin ja osin vesijohdon rakentaminen Nurmen alueelle. 2015 rakennetaan mm. osuus Kärppäläntien risteys läheisyyteen olemassa olevien kiinteistöjen liittämiseksi. Lisäksi rakennetaan jätevesiviemäriä Saarikontien suuntaan, koska liittymishalukkuutta löytyi riittävästi. Saarikontien alueen rakentamisessa sovelletaan korotettua liittymismaksua.	Saarikontien läheisyyteen vesihuolto on valmistunut kokonaisuudessaan Kärppäläntien risteyslinjan rakentaminen valmistunut myös elokuussa 2015. Kustannukset ylittivät hieman, koska hanketta toteutetaan aluksi arvioitua hieman suuremmassa laajuudessa. Avustusta hankkeeseen saatiin myös hieman budjetoitua enemmän.
Pienkohteet hankeryhmänä	Tulevien vesihuollon kohteiden suunnittelu ja pienten vesihuollon kohteiden rakentaminen. Pyhällöntien alueen vesihuolto valmistuu keväällä.	Pyhällöntien vesihuolto on valmistunut helmikuussa 2015. Tulevia kohteita on suunniteltu.
Kiviahon luoteiskulman alue VH	Vuonna 2015 rakennetaan mahdollisesti vesihuoltoa Kiviahon luoteiskulman uudelle kaava-alueelle	Kiviahon luoteiskulman vesihuollon rakentaminen alkoi elokuussa 2015. Vuonna 2015 alueen vesihuoltoa toteutettiin hieman arvioitua suuremmassa laajuudessa. Vuodelle 2016 jää vain pienen alueen vesihuollon rakentaminen.
Mesikämmentien alueen vesihuollon rakentaminen	Vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen uudelle kaava-alueelle.	Alueen vesihuollon rakentaminen käynnistyi lokakuussa 2015. Vesihuollon rakentaminen alueelle valmistui pääosin vuonna 2015.
Uusien kaava-alueiden vh suunnittelu ja rakent.	Uusien vielä yksilöimättömien kaava-alueiden vesihuollon suunnittelu ja rakentaminen. Vuonna 2015 rakennetaan mahdollisesti vesihuoltoa Mesikämmentielle.	Määrärahaa on siirretty suunnitellusti Kiviahon luoteiskulman vesihuollolle ja Mesikämmentien alueen vesihuollolle.

9.1. Rakennetut vesihuoltolinjat 2015

Vuonna 2015 rakennettiin jätevesiviemäreitä yhteensä 2966 m, vesijohtoa 3068 m ja sadevesiviemäreitä noin 1070 m. Uudisrakentamisen suunnitelmat laadittiin osin konsulttien ja osin teknisen toimen oman henkilöstön toimesta. Verkostoa rakennetaan urakalla, kunnan rakennuttamisyksikön toimesta sekä pienkohteita myös Lempäälän Veden toimesta. Taulukossa 8 on esitetty vuonna 2015 rakennuttamisyksikön toimesta rakennetut vesihuoltolinjat kohteittain eriteltynä.

LEMPÄÄLÄN KUNNAN VESIHUOLLON TYÖMAAT VUONNA 2015

KOHDE	VESIJ.	JÄTEV.	SADEV.	PAINEV.	JV-KAIV.	SV-KAIV.	POISTETUT	
							VESIJ.	JÄTEV.
JOUTSENTIE	210m/110	150m/160	150m/315		3kpl	7kpl		
HANHITIE	40m/110	115m/160	345m/315		7kpl	17kpl		
	75m/63							
KETUNKULMAN ALUE	190m/63	190m/160	55m/315		5kpl	10kpl		
			25m/250					
TIMOTEINKUJA	15m/160	35m/160	65m/315	15m/110	3kpl	6kpl		
	55m/110			65m/63				
RUUSUOKSA	65m/63	20m/160	45m/200	40m/63	1 kpl	1 kpl		
RUUSURINNE	165m/110	95m/160	60m/250	45m/63	4 kpl	3 kpl		
			10m/200					
RUUSUTIE (JATKO)	230m/110	230m/200	100m/315		7 kpl	11 kpl		
			65m/250					
			25m/200					
MESIRINNE	190m/63	170m/160	90m/315		6 kpl	6 kpl		
			20m/250					
			15m/200					

Taulukko 8. Vuonna 2015 rakennuttamisyksikön toimesta rakennetut vesihuoltolinjat

Taulukossa 9 on esitetty Lempäälän Vesi -liikelaitoksen toimesta rakennetut ja urakalla rakennetut linjat.

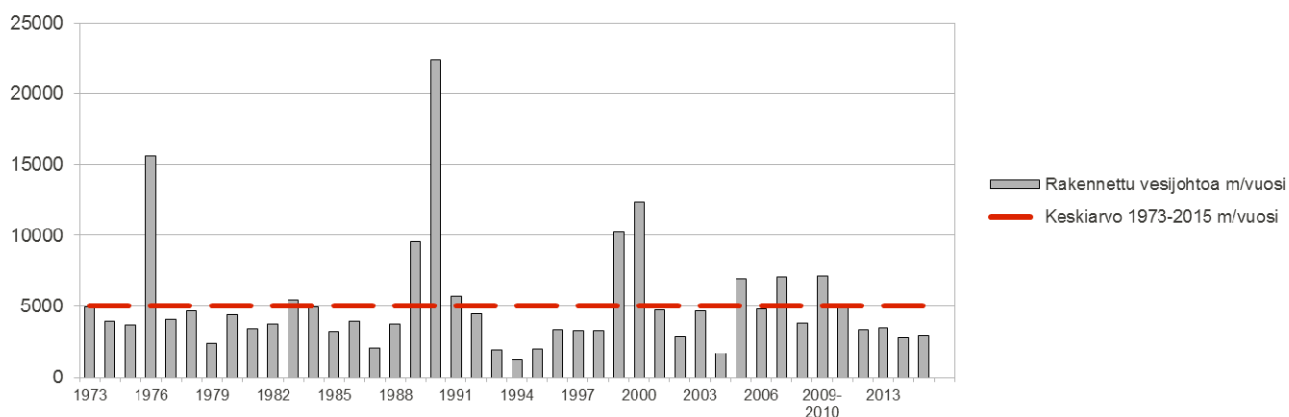
KOHDE	VESIJ.	JÄTEV.	PAINEV.	JV-KAIVO	Huom
Saarikontie	63mm / 883 m	160mm / 895m	90mm / 250 m	16	
			63mm / 90m		
Aimalantie / Viljelijäntie	110mm / 512 m	160mm / 556 m	63mm / 33m	12	
Kärppäläntie	63mm / 290m	160mm / 290m		7	
Iluksentie	63 mm / 34m	160mm / 135m	63mm / 233m	7	1kpl JVP
	32 mm / 29m				
Mesirinne (linjan siirto)	160mm / 85 m	250mm / 85 m			Käytöstä poistettu 143m jv- ja 92m vj-linjaa

Taulukko 9. Lempäälän Veden toimesta rakennetut ja urakalla rakennetut linjat.

Verkostojen rakentamismäärä väheni hieman verrattuna vuoteen 2014. Huippuvuosista verkostojen rakentaminen on vähentynyt huomattavasti. Rakentamista on tilastoitu vuodesta 1973 lähtien. Vuosina 1973 – 2015 on rakennettu vuosittain keskimääräisesti 5060 m vesijohtoa, 4550 m jätevesiviemäriä ja 1414 m sadevesiviemäriä eli yhteensä vesihuoltoverkostoja on rakennettu vuosittain 11024 m.

Kaavio 5. Vuosittaiset verkostojen rakentamismäärät (m) vuodesta 1973 vuoteen 2015.

Lempäälän kunta
Vesijohtoverkoston rakennusmäärät

9.2. Verkoston saneeraus

Tarjouskilpailun mukaan valittu Hämeen Vesihuolto Oy saneerasi vesijohtoa ja jätevesiviemäriä mm. Hakkarissa ja Sulkolassa. Erillisessä urakkakohteessa saneerattiin vesijohtoa ja jätevesiviemäriä Ratatiellä. Lisäksi vesijohtoa saneerattiin myös auki kaivaen omien työntekijöiden toimesta ja kilpailutettujen koneiden toimesta Länsi- Hakkarissa ja Varastotiellä sekä Välimäenrannassa Sääksjärvellä. Taulukossa 9 on esitetty vuonna 2015 saneeratut vesihuoltoverkostot.

Saneerausvolyymi oli noin 0,64 % vesijohdon osalta ja 0,57 % viemärin osalta koko verkostosta. Vuodesta 2014 vesijohdon saneerausvolyymi laski hieman (1,0 % - 0,64 %). Viemärin suhteen saneerausvolyymi nousi sen sijaan hieman. (0,4 % - 0,57 %).

Itä-Hakkari			Välimäenranta			Piipontie		
Verkosto	Koko (mm)	Määrä (m)	Verkosto	Koko (mm)	Määrä (m)	Verkosto	Koko (mm)	Määrä (m)
Vesijohto	75	597	Vesijohto	315	60	Vesijohto	110	147
Vesijohto	63	92				Jätevesi	200	147
Vesijohto	40	18				Kaivoja	4 kpl	
Jätevesi	200	492						
Kaivoja	22 kpl							
Sulkola			Ratatie			Varastotie		
Verkosto	Koko (mm)	Määrä (m)	Verkosto	Koko (mm)	Määrä (m)	Verkosto	Koko (mm)	Määrä (m)
Vesijohto	110	243	Vesijohto	110	343	Vesijohto	315	234
Vesijohto	63	101	Jätevesi	160	170			
Jätevesi	200	168	Kaivoja	9 kpl				
Kaivoja	10 kpl							
Kaivokorjaukset muut kohteet			Himminpolku			Länsi-Hakkari		
Betonoinnit	18 kpl		Verkosto	Koko (mm)	Määrä (m)	Verkosto	Koko (mm)	Määrä (m)
Saneerauskaivo	10 kpl		Vesijohto	63	48	Vesijohto	315	60
Vaihdetut kaivot	5 kpl		Jätevesi	63	102			
			Kaivoja	5 kpl				
Koonti kaikista kohteista			Tampereentie-Vikkiniityntie					
Verkosto	Määrä (m)		Verkosto	Koko (mm)	Määrä (m)			
Vesijohto	1943		Jätevesi	250	443			
Jätevesi	1522							
Kaivoja	83 kpl							

Taulukko 10. Vuonna 2015 saneeratut vesihuoltoverkostot

10. Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä

10.1. Sisäinen valvonta

Sisäinen valvonta tuottaa pääosin riittävän varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lakien ja hyvän hallintotavan noudattamisesta, varojen ja omaisuuden turvaamisesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation riittävydestä. Lempäälän Vesi – liikelaitoksen sisäisessä valvonnassa on noudatettu samoja periaatteita kuin koko kunnankin sisäisessä valvonnassa.

10.2. Riskit toiminnalle ja riskienhallinnan järjestäminen

Tilikauden aikana ei ole raportoitu merkittävistä riskeistä, joista olisi aiheutunut vahinkoa Lempäälän Veden toiminnalle. Omaisuuden hankinnassa, luovutuksessa tai käyttöarvossa ei ole todettu menetyksiä, arvon alennuksia tai jouduttu korvausvastuuseen tai muuhun oikeudelliseen vastuuseen. Toiminnan riskejä on arvioitu useiden eri menetelmien avulla. (SSP, WSP jne.). Toiminnan riskejä arviointiin vuonna 2015 myös riskiarvio-ohjelman avulla. Riskien arvioinnissa hyödynnettiin koko henkilöstön kokemusta. Lisäksi yhteistyössä ympäristövalvonnan kanssa kerättiin tietoa pohjaveden pilaantumisriskien hallintaan ja laadittiin toimintaohje öljyvahinkojen torjuntaan.

11. Arvio tulevasta kehityksestä

Vesihuoltoverkostojen saneeraus edellyttää tulevinakin vuosina runsaasti panostusta, jotta verkostojen käyttökunto saadaan pidettynä hyvänä. Yleisesti vesihuoltoalalla riskiä aiheuttaa verkostojen ikääntyminen. Lempäälän Vedessä aiheeseen on puututtu päivittämällä vesihuoltoverkostojen saneerausohjelma vuonna 2015 ja saneeraamalla verkostoja saneerausohjelman mukaisesti. 2015 liikelaitoksen investoinneista hieman yli 1,1 Milj. € kohdentui verkosto- ja muun omaisuuden korvausinvestointeihin. Tulevina vuosina korvausinvestoinnit on pidettävä mm. verkostojen saneerausohjelmassa esitetyllä tasolla.

Pirkanmaan keskuspuhdistamohanke on suunnittelussa ja puhdistamon arvioitu valmistumisajankohta on aikaisintaan vuonna 2023. Hanke on toteutumassa osakeyhtiömuotoisena. Keskuspuhdistamo Oy vastaisi pelkästään jäteveden puhdistuksesta m³-hinnalla. Kunnat osallistuisivat puhdistamoinvestointiin jätevesimäärävarauksellaan. Hanke aiheuttaa merkittävän investointitarpeen tuleville vuosille. Mikäli kunnan väkiluvun kasvu pysyy arvioidulla tasolla, ensivaiheessa Sääksjärven jätevedet on johdettava Tampereelle puhdistettavaksi vuoden 2020 jälkeen. Lempäälän kannalta parasta olisi, jos jätevedet voitaisiin johtaa tulevalle puhdistamolle vaiheittain, jolloin omalle puhdistamolle tehty investoinnit saataisiin kuoletettua ja jäteveden siirtoyhteyden Lempäälän puhdistamo – Sääksjärvi toteuttaminen saataisiin jaettua pidemmälle aikavälille, jolloin linjan rakentamista voitaisiin yhdistää mm. uusien kaava-alueiden vesihuollon rakentamista.

Vuonna 2015 laadittiin varavesisopimus HS-Vesi Oy:n kanssa (Viiala – Koskenkylä-Lempäälä) yhdysvesijohdon hyödyntämisestä. Tähän asti Lempäälä on myynyt vettä yhdysvesijohtoa pitkin Akaalle (HS-Vesi) ja Vesilahdelle. Jatkossa ostetaan vettä HS-Vedeltä vedenjakelun turvaamiseksi. Omista ottamoista saatavan veden määrää ei ole mahdollista merkittävästi nostaa, minkä takia vesijohtoyhteydet eri suuntiin ovat tärkeässä roolissa. Tärkeää on kuitenkin vähentää edelleen vuotovesien määrää, jotta vedenoston ja toisaalta myös jätevesien johtamisen ja käsittelyn kustannukset saadaan pidettyä kurissa.

Tulevina vuosina vuosittainen investointitaso tulee hieman nousemaan, koska korvausinvestoinneista (mm. verkoston saneeraus) ei pidä luopua ja toisaalta täytyy investoida uusien kaava-alueiden vesihuoltoon ja mm. jätevesien johtamiseen Tampereelle. (linjaosuus Kehätie – Tateka ja keskuspuhdistamon suunnittelu). Myös vedenhankinnan puolella on investoitava edelleen vedenhankintaan Tampereelta (yhteys Vuores – Sääksjärven alavesisäiliö), jotta vedenhankinta voidaan turvata tulevaisuudessa.

Vuonna 2015 liittymismaksutuloissa päästiin budjetoidulle tasolle. Lempäälässä on paljon rakentamattomia kiinteistöjä, joita palvelemaan on rakennettu vesihuolto. Voidaan olettaa, että yleisen rakentamisen piristyessä myös liittymismaksutuloja kertyy vuoden 2015 tasoa enemmän. Erityisesti rivi- ja kerrostalojen rakentaminen tuottaa suhteessa hyvin tuloja. Liittymismaksut ovat Lempäälän Vesi – liikelaitoksella pelkästään siirtokelpoisia, joten niistä saatavat tuotot ovat tuloslaskelmaan kirjattavaa tuloa liikelaitokselle.

Lempäälän Vesi-liikelaitos tuloslaskelma ja tunnusluvut

	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014
Liikevaihto	5 060 038,23	4 688 955,43
Valmistus omaan käyttöön	66 313,27	56 670,35
Liiketoiminnan muut tuotot	4 144,04	12 503,20
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-1 169 502,85	-1 014 242,99
Palvelujen ostot	-577 651,93	-672 898,32
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-459 499,78	-450 754,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-98 605,69	-104 985,39
Muut henkilösivukulut	-27 256,79	-24 981,23
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 228 624,63	-2 118 680,04
Arvonalentumiset	-2 228 624,63	-2 118 680,04
Liiketoiminnan muut kulut	-23 839,65	-39 424,69
Liikelylijäämä (-alijäämä)	545 514,22	332 162,32
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	11 478,39	13 305,78
Muille maksetut korkokulut	-53 103,76	-114 869,66
Korvaus peruspääomasta	-294 307,34	-294 307,34
Muut rahoituskulut	-153,26	-6,72
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia eriä	209 428,25	-63 715,62
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	209 428,25	-63 715,62
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	42 046,98	42 046,98
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	251 475,23	-21 668,64

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,0	1,9
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,9	1,8
Voitto, %	4,1	-1,4

Lempäälän Vesi-liikelaitos rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2015	2014
Toiminnan rahavirta		
Liikelyljäämä (-alijäämä)	545 514,22	332 162,32
Poistot ja arvonalentumiset	2 228 624,63	2 118 680,04
Rahoitustuotot ja -kulut	-336 085,97	2 438 052,88
		-395 877,94
		2 054 964,42
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 598 925,61	-2 869 002,71
Rahoitusosuudet investointeihin	70 286,72	-2 528 638,89
		66 953,54
		-2 802 049,17
Toiminnan ja investointien rahavirta	-90 586,01	-747 084,75
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-766 664,00	-766 664,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	1 000 000,00	233 336,00
		-766 664,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos muilta	87 469,65	1 532 093,38
Korottomien velkojen muutos kunnalta	-168 138,26	261 574,14
Korottomien velkojen muutos muilta	-62 081,38	-142 749,99
		-279 918,77
		1 513 748,75
Rahoituksen rahavirta	90 586,01	747 084,75

Rahavarojen muutos

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Investointien tulorahoitus, %	96,4	73,3
Lainanhoitokate	3,1	2,5
Quick ratio	0,16	0,23
Current ratio	0,16	0,23

Lempäälän Vesi -liikelaitos Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA		2015	2014
A	PYSYVÄT VASTAAVAT	24 132 899,16	23 832 884,90
II	Aineelliset hyödykkeet	24 063 749,16	23 763 734,90
	1. Maa- ja vesialueet	85 160,41	68 151,24
	2. Rakennukset	3 175 619,41	3 288 119,08
	3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	20 574 162,52	20 354 074,43
	4. Koneet ja kalusto	27 977,24	38 817,68
	5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	200 829,58	14 572,47
III	Sijoitukset	69 150,00	69 150,00
	1. Osakkeet ja osuudet	52 500,00	52 500,00
	4. Muut saamiset	16 650,00	16 650,00
C	VAIHTUVAT VASTAAVAT	628 541,31	716 010,98
II	Saamiset	628 541,31	716 010,98
	Lyhytaikaiset saamiset	628 541,31	716 010,98
	1. Myyntisaamiset	510 584,10	569 179,55
	3. Muut saamiset	114 158,41	145 632,38
	4. Siirtosaamiset	3 798,80	1 199,05
VASTAAVAA YHTEENSÄ		24 761 440,47	24 548 895,88
VASTATTAVAA		2 015	2 014
A	OMA PÄÄOMA	13 044 831,78	12 793 356,55
I	Peruspääoma	9 810 244,61	9 810 244,61
IV	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 983 111,94	3 004 780,58
V	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	251 475,23	-21 668,64
B	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUK	23 547,56	65 594,54
	1. Poistoero	23 547,56	65 594,54
E	VIERAS PÄÄOMA	11 693 061,13	11 689 944,79
I	Pitkäaikainen	7 774 482,60	8 541 146,60
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 800 008,00	4 566 672,00
	7. Liittymismaksut ja muut velat	3 974 474,60	3 974 474,60
II	Lyhytaikainen	3 918 578,53	3 148 798,19
	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 766 664,00	766 664,00
	6. Ostovelat	295 659,06	331 525,72
	8. Korottomat velat kunnalta	1 381 410,84	1 549 549,12
	9. Liittymismaksut ja muut velat	385 486,00	409 699,00
	10. Siirtovelat	89 358,63	91 360,35
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		24 761 440,47	24 548 895,88
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT			
Omavaraisuusaste, %		52,8	52,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		231	249
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €		3 234,6	2 983,1
Lainakanta 31.12., 1000 €		5 567	5 333
Lainasaamiset 31.12., 1000 €			

Lempäälän Vesi-liikelaitoksen tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot**ARVOSTUSPERIAATTEET JA – MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA – MENETELMÄT**

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyväksytyn poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman

mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa. Laskentaperusteet ovat yhteneväiset muun kunnan kanssa.

SIJOITUSTEN ARVOSTUS

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon.

VAIHTO-OMAISUUDEN ARVOSTUS

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenon mukaisena. Varastoluovutukset tapahtuvat keskihinnan mukaisesti.

RAHOITUSOMAISUUDEN ARVOSTUS

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen

luovutushintaan.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Numeroinnissa käytetään samoja numeroita kuin Lempäälän kunnan tuloslaskelman liitetiedoissa.

8. TOIMINTATUOTTOJEN ERITTELY

	Vesi -liikelaitos	
	2015	2014
Vesimaksut	1 380 488	1 300 419
Jätevesimaksut	1 992 232	1 887 793
Perusmaksut vesi	221 415	205 591
Perusmaksut jätevesi	238 261	231 331
Perusmaksut hulevesi	8 490	7 377
Liittymismaksut vesi	326 529	289 564
Liittymismaksut jätevesi	401 699	316 260
Liittymismaksut hulevesi	64 562	42 281
Muut liiketoiminnan tuotot	130 692	109 351
Muut myyntituotot	20 305	3 881
Muut yhteistoimintakorvaukset vesi	160 836	179 138
Muut yhteistoimintakorvaukset jätevesi	114 530	110 000
Valmistus omaan käyttöön	66 313	56 670
Muut tuotot	487	17 274
Muut tuet ja avustukset	3 657	1 199
Yhteensä	5 130 496	4 758 129

12. SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEET

Poistonalaisten hyödykkeiden poistot on laskettu Lempäälän kunnanvaltuuston 12.12.2012 vahvistaman poistosuunnitelman mukaisesti. Mikäli poistosuunnitelmassa on omaisuuslajin kohdalla vällys, on käytetty tiukinta/lyhintä poistoaikaa. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden osalta poistot tehdään käyttöönottilikaudelta yksinkertaistetun menetelmän mukaisesti puolet koko tilikauden normaalipoistosta. Muiden omaisuuslajien osalta poistot on aloitettu kun hyödyke on otettu käyttöön.

Investointiraja on 10.000 euroa. Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennusten poistoaikaa vaan kaluston. Poistosuunnitelmana käytetään samaa kuin Lempäälän kunta käyttää.

13. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN JA POISTONALAISTEN INVESTOINTIEN VASTAAVUUDESTA

	Vesi -liikelaitos	
	2015	2014
Keskimääräiset suunnitelman mukaiset poistot	2 305 896	2 221 990
Poiston alaiset investoinnit	2 361 138	2 718 538
Ero euroa	-55 242	-496 548
Ero prosenttia	-2 %	-18 %

17. ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

	Vesi -liikelaitos	
	2015	2014
Jätevedenpuhdistamo inv.varaus	42 047	42 047
Yhteensä	42 047	42 047

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

21. PYSYVÄT VASTAAVAT

	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakko-maksut ja keskener. hankinnat	YHTEENSÄ
1.1.2015	68 151	3 288 119	20 354 074	38 818	14 572	23 763 735
Arvonkorotukset						0
Vähennykset						0
Lisäykset	17 009	150 000	2 245 659		186 257	2 598 926
Rahoitusosuudet tilikaudella			-70 287			-70 287
Siirrot keskener. hankinnoista						0
Siirrot erien välillä						0
Kertyneet poistot tilikaudella		-262 500	-1 955 285	-10 840		-2 228 625
31.12.2015	85 160	3 175 619	20 574 163	27 977	200 830	24 063 749

SIJOITUKSET	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset muilta/Liittymismaksut	SIJOITUKSET YHTEENSÄ
Hankintameno 1.1. Lisäykset Vähennykset	52 500	16 650	69 150
Hankintameno 31.12.	52 500	16 650	69 150

MAA JA VESIALUEIDEN ERITTELY

	Vesi -liikelaitos	
	2015	2014
Maa- ja vesialueet		
Kiinteistöjen liittymismaksut	77 517	60 508
Muut maa- ja vesialueet	7 643	7 643
Maa- ja vesialueet yhteensä	85 160	68 151

26 SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT

	Vesi -liikelaitos	
	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Siirtyvät korot	118	
Saamiset KELA:lta, työterveyshuolto	3 635	1 100
Muut siirtosaamiset, työttömyysvaka.rahasto koulutuskorvaus	46	100
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 799	1 199

28. OMA PÄÄOMA

	Vesi -liikelaitos	
	2015	2014
Peruspääoma 1.1	9 810 245	9 810 245
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Peruspääoma 31.12	9 810 245	9 810 245
Muut omat rahastot 1.1		
Siirrot rahastoon		
Siirrot rahastosta		
Siirto edellisten tilikausien yli/alijäämään		
Muut omat rahastot 31.12	0	0
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	2 983 112	3 004 781
Tilikauden yli/alijäämä	251 475	-21 669
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	13 044 832	12 793 357

29. ERITTELY POISTOEROISTA

	Vesi -liikelaitos	
	2015	2014
Investointivaraukseen liittyvä poistoero, Jätevedenpuhdistamo	23 548	65 595
EVL 54§		
Poistoero yhteensä	23 548	65 595

30. PITKÄAIKAISET VELAT

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

	Vesi -liikelaitos	
	2015	2014
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 166 688	1 333 352
	1 166 688	1 333 352

36. MUUT VELAT

	Vesi -liikelaitos	
	2015	2014
Muut velat/ pitkäaikainen		
Liittymismaksut	3 974 475	3 974 475
Muut velat		
Muut velat/ pitkäaikainen yhteensä	3 974 475	3 974 475
Muut velat/ lyhytaikainen		
Liittymismaksut		
Muut velat	385 486	409 699
Muut velat/ lyhytaikainen yhteensä	385 486	409 699

37. SIIRTOVELKOHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

	Vesi -liikelaitos	
	2015	2014
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Siirtyvät korot	10 507	13 008
Lomapalkkajaksotus	78 439	73 263
Palkkojen jaksotus	413	5 089
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	89 359	91 360

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

48. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.

	2015	2014
Henkilöstö yhteensä 31.12.	12	12

49. HENKILÖSTÖKULUT

	2015	2014
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	585 362	580 721
Henkilöstökulut yhteensä	585 362	580 721

Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	66 313	56 670
---	--------	--------

LEMPÄÄLÄN VESI -LIIKELAITOKSEN SUORITTEITA							
(31.12.2013 asti Lempäälän kunnan vesihuoltolaitos)							
				2015	2014	2013	2012
Vesijohtoverkoston kokonaispituus, km				257	254	247	237
Verkostoon pumpattu vesimäärä, m ³				1 264 366	1 338 912	1 357 775	1 349 577
Laskutettu vesimäärä, asiakat m ³				858 087	844 190	824 112	769 309
Laskutettu vesimäärä, Lempäälän kunta, m ³				48 275	54 345	52 373	48 132
Muilta kunnilta laskutettu, m ³				173 638	191 931	209 207	199 213
Osuuskunnilta laskutettu, m ³				33 829	31 688	28 515	28 769
Jätevesiviemärin kokonaispituus, km				237	223	221	212
Käsitelty jätevesimäärä, m ³				1 598 531	1 433 108	1 642 655	1 845 498
Laskutettu jätevesimäärä, asiakat, m ³				844 288	829 783	809 059	755 653
Laskutettu jätevesimäärä, Lempäälän kunta, m ³				46 774	50 542	51 254	47 120
Vesilahden jätevedet, m ³				140 528	140 274	122 134	152 613
Osuuskunnilta laskutettu, m ³				33 829	31 546	29 091	29 345

Lempäälän Vesi-liikelaitos Tuloslaskelman toteutuminen 1.1.–31.12.2015

	Talousarvio 2015	Toteutunut 2015	Poik- keama	Toteuma %
Liikevaihto	4 996 300	5 060 038	-63 738	101,3
Valmistus omaan käyttöön	57 800	66 313	-8 513	114,7
Liiketoiminnan muut tuotot	0	4 144	-4 144	
Materiaalit ja palvelut				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-1 055 200	-1 169 503	114 303	110,8
Palvelujen ostot	-573 500	-577 652	4 152	100,7
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-444 700	-459 500	14 800	103,3
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-101 800	-98 606	-3 194	96,9
Muut henkilösivukulut	-25 000	-27 257	2 257	109,0
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 236 500	-2 228 625	-7 875	99,6
Arvonalentumiset				
Liiketoiminnan muut kulut	-33 700	-23 840	-9 860	70,7
Liikelylijäämä (-alijäämä)	583 700	545 514	38 186	93,5
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot	3 000	11 478	-8 478	382,6
Muille maksetut korkokulut	-180 000	-53 104	-126 896	29,5
Korvaus peruspääomasta	-294 300	-294 307	7	100,0
Muut rahoituskulut	-200	-153	-47	76,6
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia	112 200	209 428	-97 228	186,7
Satunnaiset tuotot ja kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	112 200	209 428	-97 228	186,7
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	42 000	42 047	-47	100,1
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	154 200	251 475	-97 275	163,1

Liikevaihto		73 052
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-441	
Palvelujen ostot	-6 710	-7 151
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-32 000	
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-5 540	
Muut henkilösivukulut	-1 907	-39 447
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-85 338	
Arvonalentumiset		-85 338
Liiketoiminnan muut kulut		-40
Liiketoiminnan tulot (-) ja -kulut		-58 924
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	230	
Muille maksetut korkokulut	-2 172	
Korvaus peruspääomasta	-16 572	
Muut rahoituskulut	-3	-18 517
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia eriä		-77 441
Satunnaiset tuotot ja kulut		
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		0
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-77 441
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-77 441

HULEVESI**TASE JA SEN TUNNUSLUVUT**

VASTAAVAA	2015	2014
A PYSYVÄT VASTAAVAT	981 654,82	975 404,60
II Aineelliset hyödykkeet	981 654,82	975 404,60
1. Maa- ja vesialueet		
2. Rakennukset		
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	981 654,82	975 404,60
4. Koneet ja kalusto		
5. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
III Sijoitukset	0,00	0,00
1. Osakkeet ja osuudet		
4. Muut saamiset		
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	7 280,04	0,00
II Saamiset	7 280,04	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	7 280,04	0,00
1. Myyntisaamiset	7 097,12	
3. Muut saamiset	0,00	
4. Siirtosaamiset	182,92	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	988 934,86	975 404,60
VASTATTAVAA	2 015	2 014
A OMA PÄÄOMA	474 942,80	552 383,52
I Peruspääoma	552 383,52	552 383,52
IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)		
V Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-77 440,72	
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUK	0,00	0,00
1. Poistoero		
E VIERAS PÄÄOMA	513 992,06	423 021,08
I Pitkäaikainen	360 266,82	391 643,95
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	155 522,31	186 899,44
7. Liittymismaksut ja muut velat	204 744,51	204 744,51
II Lyhytaikainen	153 725,24	31 377,13
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	72 304,13	31 377,13
6. Ostovelat	5 913,18	
8. Korottomat velat kunnalta	63 575,76	
9. Liittymismaksut ja muut velat	7 709,72	
10. Siirtovelat	4 222,45	
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	988 934,86	975 404,60

HULEVESI**RAHOITUSLASKELMA****2015****Toiminnan rahavirta**

Liikeliijäämä (-alijäämä)	-58 924,00	
Poistot ja arvonalentumiset	85 338,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-18 517,00	7 897,00

Investointien rahavirta

Investointimenot	-91 588,16	
Rahoitusosuudet investointeihin		-91 588,16

Toiminnan ja investointien rahavirta**-83 691,16****Rahoituksen rahavirta****Lainakannan muutokset**

Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-31 377,13	
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta	40 926,84	9 549,71
Oman pääoman muutokset		0,00

Muut maksuvalmiuden muutokset

Saamisten muutos muilta	-7 280,04	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	63 575,76	
Korottomien velkojen muutos muilta	17 845,73	74 141,45

Rahoituksen rahavirta**83 691,16****Rahavarojen muutos**

LEMPÄÄLÄN VESI

TOIMINTAKERTOMUS 2015

Liikelaitos

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Lempäälässä 9.päivänä maaliskuuta 2016

LEMPÄÄLÄN VESI -LIIKELAITOKSEN JOHTOKUNTA

Mikko Nurminen

Annele Matintupa

Heikki Hakala

Veijo Niemi

Saana Raatikainen

Lasse Sampakoski

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen.

Lempäälässä .päivänä kuuta 2016